

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.14965202>

Accepted: 25.02.2025

Uluslararası Öğrencilerin Geleceğe Yönelik Tutumları İle Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi¹

Examining the Relationship between International Students' Future-Oriented Attitudes and Anxiety Levels

Beliz YAĞMUR

Bursa Uludağ Üniversitesi

belizfr1997@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-6910-8913>**Salih Saygın EKER**

Bursa Uludağ Üniversitesi

saygineker@uludag.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4629-8669>

Özet

Bu çalışma, Bursa'da eğitim gören 128 üniversite okuyan uluslararası öğrencisinin kaygı düzeyleri ile geleceğe yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi incelemektedir. İlişkisel tarama modeli temel alınarak yürütülen araştırmada, veriler anket yöntemiyle toplanmış ve SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) programıyla analiz edilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgular, kaygı düzeyleri ile geleceğe yönelik tutumları arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Sosyo-demografik değişkenlerin kaygı üzerinde etkili olduğu saptanmış ve bu durumun, öğrencilerin akademik ve sosyal uyum süreçlerini destekleyecek yaklaşımların geliştirilmesi gerektiğini işaret ettiği görülmüştür

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Geleceğe Yönelik Tutum, Uluslararası Öğrenci, Kaygı Düzeyi

Abstract

This study examines the relationship between anxiety levels and future-oriented attitudes of 128 international students studying university in Bursa. Conducted based on the relational survey model, the research collected data through a questionnaire and analyzed it using the SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) program. The findings reveal a positive correlation between anxiety levels and future-oriented attitudes. It was determined that socio-demographic variables significantly influence anxiety, highlighting the need to develop approaches that support students' academic and social adaptation processes.

Keywords: Anxiety, Future-Oriented Attitudes, International Students, Anxiety Level.

¹ Bu çalışma yazarın Bursa'da Üniversite Okuyan Uluslararası Öğrencilerin Geleceğe Yönelik Tutumları İle Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi başlıklı yüksek lisans tezi esas alınarak hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Çağımızın küreselleşen dünyasında sosyal, kültürel, politik ve ekonomik alanlarda oldukça hızlı bir gelişme söz konusudur. Küreselleşme olgusunun eğitim alanındaki bir yansıması olarak görülen uluslararası öğrenci hareketliliği son yıllar da sadece ülkeler arasındaki ortaklık sonucu değil, aynı zamanda göç, savaş, travma, vb. nedenlerle de ortaya çıkmaktadır (Yıldırım ve Köksal, 2017). Dolayısıyla, uluslararası öğrenci hareketliliği giderek artmakta ve farklı kültürlerden gelen bireyler, eğitim almak için dünya genelinde çeşitli ülkelere yönelmektedir. Bu süreç, öğrencilere yeni fırsatlar sunarken aynı zamanda pek çok zorluk ve stres faktörünü de beraberinde getirmektedir (Aziz, Hassan, ve Husin, 2022). Sınırlar ötesi hareketliliğe bağlı olarak sosyal yaşam koşullarının değişmesi, ekonomik değişimler, kültür farklılıkları, aile yapısı vb. faktörler bireyi bir çok yönden etkilemektedir. Bu değişimler karşısında bireyin sürekli duygusal, davranışsal ve bilişsel olarak bir değişim içinde olması gerekmektedir. Aksi takdirde birey birçok yaşam sorunuyla karşı karşıya kalabilir. Reischl ve Hirsch (1989) tarafından vurgulandığı üzere, üniversite hayatı genellikle yeni başlayan öğrenciler için sosyal, duygusal ve akademik açıdan önemli bir uyum süreci olarak görülmektedir. Bu süreç, ufuklarını genişletmek, mesleki becerilerini geliştirmek ve daha iyi iş fırsatları yakalamak amacıyla kendi ülkesinin sınırlarını aşarak yeni bir kültüre ve ülkeye gelen öğrenciler için, çok daha kritik ve zorlu bir hale gelmektedir (Kaya, Çenesiz, ve Aynas, 2019).

Uluslararası öğrenciler, yabancı bir ülkede eğitim alırken dil bariyerleri, kültürel uyum sorunları, akademik beklentiler ve sosyal izolasyon gibi birçok stres faktörüyle karşı karşıya kalmaktadır (Altay ve Malekisanmaleki, 2017). Bu durum, öğrencilerin kaygı düzeylerinin artmasına ve geleceğe yönelik tutumlarında belirsizliklere yol açabilmektedir. Yapılan araştırmalar, uluslararası öğrencilerin yurtdışı deneyimleri esnasında konsantrasyon sorunları, yorgunluk ve kaygıdan intihara, yeme bozuklukları ve diğer psikiyatrik hastalıklara kadar çeşitli sorunlarla yüzleşmek zorunda kaldığını ortaya koymaktadır (Bozkurt, 2004). Mori (2000)'ye göre, her öğrencinin normal gelişim kaygılarına ek olarak, uluslararası öğrenciler kültürel uyum gereksinimleri nedeniyle ekstra bir kaygıyla karşılaşmaktadır. Dilsel, akademik, sosyal, mali ve içsel zorluklar, bu öğrencilerin özel stres kaynaklarını oluşturmaktadır (Osmanlı,2018). Şahin (2001), birçok araştırmacının yeni bir topluma katılmanın ve yerleşme sürecinin stres oluşturduğunu, uyum sağlama çabalarının yol açtığı gerginliğin, yeni katılan bireylerin farklı bir topluma ilk adım attığı andan itibaren başladığını ve bu sürecin yıllar boyunca devam ettiğini kabul ettiğini belirtmektedir.

Kaygı, bireyin kişiliğini sürdürmesi için gerekli olduğuna inandığı değerlerinin ya da doğrudan varlığının tehlikeye girdiği durumlarda ortaya çıkan bir duygudur (May, 2024). Çakmak ve Hevedanlı (2005), kaygıyı bireyin içsel ya da çevresel kaynaklı bir tehdit olasılığını veya tehlike olarak algıladığı ve değerlendirdiği bir durum karşısında hissettiği duygusal bir deneyim olarak tanımlamaktadır. Yaşamın doğal bir parçası olarak tanımlanan kaygı, aşırı veya sürekli hale geldiğinde bireyin günlük yaşamını, akademik performansını, sosyal ilişkilerini ve genel yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Karahana ve Karaaziz, 2023). Dolayısıyla, uluslararası öğrenciler gibi hassas gruplarda, kaygı düzeylerinin anlaşılması ve yönetilmesi büyük

önem taşımaktadır. Bunun birlikte, bireylerin geleceğe yönelik tutumları, yaşamlarındaki belirsizliklerle başa çıkma kapasitelerini ve umut düzeylerini yansıtması bakımından kritik bir göstergedir. Pozitif bir gelecek algısı, bireyin motivasyonunu ve yaşam doyumunu artırabilirken, negatif bir gelecek algısı kaygının artmasına ve psikolojik sorunlara yol açabilmektedir (Ehtiyar, Ersoy, Akgün, ve Karapınar, 2017). Bu bağlamda, bu çalışma, uluslararası öğrencilerin geleceğe yönelik hangi hedef ve ilgilere sahip olduklarını, düşüncelerinin ve hayallerinin ne kadar uzağa dayandığını, geleceği ne kadar iyi planladıklarını, gelecek olaylarını etkilemek için kendi şanslarını nasıl gördüklerini, gelecek hakkında nasıl hissettiklerini, geleceği farklı yönlerden düşünme süreçlerinin nasıl geliştiğini ve sosyal bağlamda bu gelişimi etkileyen esas faktörlerin ne olduğunu belirlemeyi amaçlamaktadır.

Bunun yanı sıra, uluslararası öğrencilerin kaygı düzeyleri ile geleceğe yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyerek elde edilecek sonuçlar, eğitim alanında uluslararasılaşmayı hedefleyen yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim niteliğini artırmalarına ve üniversitelerin uluslararası öğrenci mevzuatında gerekli yenilik ve değişimlerin uygulanmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Literatüre bakıldığında, Batı ülkelerinde üniversite okuyan uluslararası öğrencilere ilişkin çok sayıda çalışma yapılmışken, her geçen gün artan uluslararası öğrenci sayısına karşın Türkiye’de bu konuda çok az sayıda çalışma yapılmıştır. Dolayısıyla, bu alanda yapılacak çalışmalar, öğrenci refahını artırma ve eğitim kalitesini geliştirme açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Ayrıca, bu çalışma sosyo-demografik değişkenlerin bu iki faktör üzerindeki etkisini analiz ederek, uluslararası öğrencilerin akademik ve sosyal uyum süreçlerine katkı sağlayacak öneriler sunmayı hedeflemektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Yöntemi

Demografik bilgi formu ve ölçekler Google Forms platformuna yüklenerek katılımcılar için bir çağrı mesajı hazırlanmıştır. Katılımcılara çevrimiçi ulaşıp, araştırmanın tamamen gönüllülük esasına dayandığı konusunda bilgi verilmiştir. Bununla birlikte, anketin başında katılımcılara yönelik bilgilendirilmiş onam formu sunulmuş ve gönüllü olarak katılmayı kabul edenler forma yönlendirilmiştir. Anketin sonunda ise bilgilendirme metni yer almıştır. Araştırma, Bursa Uludağ Üniversitesi Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır.

Araştırmanın Örnekleme

Araştırmaya, Türkiye’nin Bursa şehrinde bulunan üniversiteler de önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim gören 128 uluslararası öğrenci katılmıştır. Katılımcıların %60,2’sinin kadın (77 kişi) ve %39,8’inin erkek (51 kişi) olduğu görülmüştür. Yaş grupları açısından en büyük çoğunluğu %78,1 ile 18-25 yaş arası öğrenciler (100 kişi) oluştururken, %16,4’ü 26-30 yaş

aralığında (21 kişi) ve %5,5'i 31 yaş ve üstünde (7 kişi) yer almaktadır. Eğitim düzeyi bakımından katılımcıların %71,9'u lisans eğitimi (92 kişi), %21,9'u yüksek lisans (28 kişi) ve %6,3'ü doktora düzeyinde (8 kişi) öğrenim görmektedir. Türkiye'de yaşama süreleri incelendiğinde, %55,5'i (71 kişi) dört yıl ve üzeri süredir Türkiye'de ikamet etmekte olup, %20,3'ü (26 kişi) üç yıldır, %14,1'i (18 kişi) iki yıldır, %6,3'ü (8 kişi) bir yıldır, %3,9'u (5 kişi) ise bir yıldan az süredir Türkiye'de yaşamaktadır.

Formlar ve Ölçekler

Kişisel Bilgi Formu

Form araştırmacı tarafından katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu formda katılımcılara; yaşı, cinsiyeti, eğitim seviyesi (önlisans, lisans, lisansüstü, doktora), geldikleri ülke, eğitim seviyesi, bursluluk durumu, Türkçe bilme düzeyi, barınma türü, herhangi bir psikiyatrik tanısı olup olmadığı ve ilaç kullanıp kullanmadığı gibi sorular yöneltilmiştir.

Kaygı Düzeyi Ölçeği

Kaygı Düzeyi Ölçeği (State-Trait Anxiety Inventory - STAI), kaygının düzeyini ölçmek amacıyla C.D. Spielberger geliştirilmiştir. Durumluk kaygı ve sürekli kaygı olmak üzere iki formdan oluşur. Araştırmada bu ölçeklerin Cronbach Alpha katsayıları sırasıyla 0,680 ve 0,664 olarak hesap edilmiştir. Ölçeğin alt boyutlarının iç tutarlılık katsayılarının kabul edilebilir seviyede olması, geçerli ve güvenilir bir ölçüm sağlandığını göstermektedir.

Geleceğe Yönelik Tutum Ölçeği

Bireylerin geleceğe yönelik algı ve tutumlarını ölçmek için kullanılan bu ölçek, geleceğe dair olumlu ve olumsuz beklentiler hakkında maddeler içermektedir. Ölçeğin psikometrik özellikleri önceki çalışmalarda test edilmiş olup, araştırmada elde edilen Cronbach Alpha değeri 0,837 olarak belirlenmiştir, bu da ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın analizleri, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) programı kullanarak yapılmıştır.

BULGULAR

1. Araştırmada Kullanılan Ölçeklere Ait Normalite Testi Sonuçları:

Araştırmadan elde edilen verilerin normal dağılım özelliği sergileyip sergilemediğini test etmek için yapılan normalite testi (One-Sample Kolomogorov-Smirnov Testi) sonuçları aşağıdaki tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Araştırmada Kullanılan Ölçek ve Alt Boyutlarına Ait Normallik Testi Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutları	z	r
Durumluk Ve Sürekli Kaygı Ölçeği Durumluk Formu	,068	,200
Durumluk Ve Sürekli Kaygı Ölçeği Süreklilik Formu	,066	,200
Geleceğe Karşı Tutum Ölçeği Genel	,095	,007

Tablo 2’de görüldüğü gibi; araştırmada kullanılan ölçüm araçlarından elde edilen verilerin genel dağılımına bakıldığında kullanılan ölçüm araçlarının yarısının normal dağılım özelliği sergilemediği görülmüştür. Bu sonuca göre verilerin analizinde non-parametrik teknikler kullanılmıştır. Yani; sürekli değişkenlerin karşılaştırılmasın pearson çarpım korelasyon katsayısı tekniğinin non-parametrik karşılığı olan spearman-rho korelasyon katsayısı tekniği kullanılmıştır. Ayrıca ikili grupların karşılaştırılmasında “Mann Whitney U Testi” tekniği, üç ve üçten fazla grupların karşılaştırılmasında ise “Kruskal-Wallis H Testi” tekniği kullanılmıştır. “Kruskal Wallis H Testi” sonuçları anlamlı çıktığında ise hangi gruplar arasında anlamlı farklılıklar vardır sorusunun test etmek içinde “Mann Whitney U Testi” tekniği kullanılmıştır İki grup arasında anlamlı farklılık çıktığında Bonferroni düzeltmesi uygulanmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçek ve alt boyutlarına ait betimsel istatistik ve iç tutarlılık katsayısı sonuçları aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 2: Araştırmada Kullanılan Ölçekler ve Alt Boyutlarına Ait Betimsel İstatistik Sonuçları

Ölçekler	Ort	Ss	Medyan	Min	max
Durumluk Ve Sürekli Kaygı Ölçeği Durumluk Formu	43,88	6,61	44,00	20,00	60,00
Durumluk Ve Sürekli Kaygı Ölçeği Süreklilik Formu	46,52	6,44	46,50	31,00	63,00
Geleceğe Karşı Tutum Ölçeği Genel	48,80	9,01	50,00	20,00	71,00

Ort: Aritmetik Ortalama –**SS:** Standart Sapma, **min:** minimum, **max:** maximum,

Tablo 3’de görüldüğü gibi bireylerin durumluk ve sürekli kaygı ölçeği durumluk formu toplam puanı ortalaması ($43,88 \pm 6,61$), durumluk ve sürekli kaygı ölçeği süreklilik formu puan ortalaması ($46,52 \pm 6,44$) ve geleceğe karşı tutum ölçeği genel puan ortalaması ($48,80 \pm 9,01$) dir.

Tablo 3: Araştırmada Kullanılan Ölçüm Aracı ve Alt Boyutlarına Ait İç Tutarlılık Katsayısı Sonuçları

Ölçekler ve Alt Boyutları	Ölçütler	
	Soru Sayısı	Cronbach Alpha Katsayısı
Durumluk Ve Sürekli Kaygı Ölçeği Durumluk Formu	20	,680
Durumluk Ve Sürekli Kaygı Ölçeği Süreklilik Formu	20	,664
Geleceğe Karşı Tutum Ölçeği Genel	15	,837

Tablo 4'deki gibi araştırmada kullanılan durumluk ve sürekli kaygı ölçeği durumluk formu, durumluk ve sürekli kaygı ölçeği süreklilik formu ve geleceğe karşı tutum ölçeği iç tutarlık katsayısı değeri, 0,680 ile 0,888 arasında değişmektedir. Bu sonuçlara göre araştırmada kullanılan ölçeklerin iç tutarlık katsayılarının orta ve yüksek düzeyde güvenilir olduğu, yani ölçüm araçlarını oluşturan bütün maddelerin aynı özelliği ölçtüğü söylenebilir². Daha açık ifadeyle araştırmada kullanılan her üç ölçüm aracının ölçtüğü özellik ve özellikler açısından homojendir. Bu sonuçlara göre, araştırmada kullanılan ölçüm aracı güvenilir ölçüm aracıdır.

Tablo 4: Üniversite Okuyan Uluslararası Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Ait Betimsel Sonuçlar

Değişkenler	n	%
Yaş Grupları		
18-25 Yaş Arası	100	78,1
26-30 Yaş Arası	21	16,4
31 Yaş Ve Üstü	7	5,5
Yaş Ortalaması: 23,46±3,51 Medyan: 23,00 – Min:18,0-Max:35		
Cinsiyet		
Kadın	77	60,2
Erkek	51	39,8
Gelinen ülke		
Balkan Ülkeleri	20	15,6
Asya Ülkeleri	60	46,9
Ortadoğu Ülkeleri	25	19,5
Afrika Ülkeleri	23	18,0
Eğitim Durumu		
Lisans	92	71,9
Yüksek Lisans	28	21,9
Doktora	8	6,3
Devam Edilen Fakülte		
Mühendislik	35	27,3
Eğitim	30	23,4
Fen Edebiyat	10	7,8
İİBF	26	20,3
Diğer Fakülteler	27	21,1
Bursluluk Durumu		
YTB Devlet Bursu	40	31,3

² Tavşancıl, Ezel; "Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi", Nobel Akademik Yayınları, 6. Baskı, 2019, s.29—35.

<i>Özel Kurum STK Bursu</i>	14	10,9
<i>Kendi İmkanları İle Okuma Durumu</i>	74	57,8
Barınma Türü (Kaldığınız Yer)		
<i>KYK Devlet Yurdu</i>	16	12,5
<i>Özel Yurt</i>	39	30,5
<i>Öğrenci Evi</i>	57	44,5
<i>Aile Yarı</i>	16	12,5
Türkiye’de Yaşama Süresi		
<i>Bir Yıldan Az</i>	5	3,9
<i>Bir Yıl</i>	8	6,3
<i>İki Yıl</i>	18	14,1
<i>Üç Yıl</i>	26	20,3
<i>Dört Yıl Ve Üzeri</i>	71	55,5
Türkçe Bilme Düzeyi		
<i>İyi</i>	102	79,7
<i>Orta</i>	24	18,8
<i>Zayıf</i>	2	1,6
Oturma İzin Türü		
<i>Çifte Vatandaş</i>	7	5,5
<i>Öğrenci İkamet İzini</i>	101	78,9
<i>Çalışma İzni</i>	2	1,6
<i>Geçici Kuruma Kartı</i>	18	14,1
Aldığınız Herhangi Bir Psikiyatrik Tanı Var mı?		
<i>Evet</i>	1	,8
<i>Hayır</i>	127	99,2
Devamlı Kullandığınız Bir İlaç Var mı?		
<i>Evet</i>	8	6,3
<i>hayır</i>	120	93,8
Devamlı Kullanılan İlaçlar		
<i>Ağrı Kesici</i>	1	,8
<i>Alerji İlacı</i>	1	,8
<i>Depakin</i>	1	,8
<i>Kalp İlacı</i>	1	,8
<i>Metsil</i>	1	,8
<i>Mide Ağrısı İlacı</i>	1	,8
<i>Kas İlacı</i>	1	,8
<i>Tiroit İlacı</i>	1	,8

Tablo 5’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan üniversite okuyan uluslararası öğrencilerin %78,1’i 18-25 yaş grubunda olduğu, %60,2’sinin kız, %46,9’unun asya ülkelerinden geldiği, %71,9’unun lisans öğrencisi olduğu, %27,3’ümühendislik fakültesine devam ettiği, %57,8’inin kendi imkanları ile okuduğu, %44,5’i öğrenci evinde kaldığı, %55,5’i 4 yıl ve üzeri bir süredir Türkiye’de yaşadığı, %79,7’sinin iyi derecede Türkçe bildiği, %78,9’unun oturma izinlerinin öğrenci ikamet izini olduğu, %99,1’inin herhangi bir psikiyatri tanısı almadığı, %93,8’inin devamlı kullandığı bir ilacın olmadığı, devamlı ilaç kullananların %0,8’i farklı ağrı kesiciler, mide koruyucular vb. ilaçlar kullandığı bulunmuştur.

4.2. Araştırmada Kullanılan Ölçeklere Arasındaki İlişkiye Ait Sonuçlar:

Tablo 5: Durumluk ve Sürekli Kaygı Ölçeği Durumluk Formu İle Durumluk ve Sürekli Kaygı Ölçeği Süreklilik Formu ve Geleceğe Karşı Tutum Ölçeği Genel Puanlarına Ait Sperman's Rho Korelasyon Katsayısı Sonuçları

Değişkenler	1.	2.	3.	4.
1.Durumluk Ve Sürekli Kaygı Ölçeği Durumluk Formu	1			
2.Durumluk Ve Sürekli Kaygı Ölçeği Süreklilik Formu	,354**	1		
3.Geleceğe Karşı Tutum Ölçeği Genel	,268**	,382**	1	

*: 0.05 düzeyinde anlamlıdır. **:0.01 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 6'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan üniversite okuyan uluslararası öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı ölçeği durumluk formu puanları ile durumluk ve sürekli kaygı ölçeği süreklilik formu ($r_{rho}:-,354-p:,000$) puanları arasında orta düzeyde pozitif doğrusal bir ilişki vardır. Araştırmaya katılan üniversite okuyan uluslararası öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı ölçeği durumluk formu puanları ile geleceğe karşı tutum ölçeği genel ($r_{rho}:,268 -p:,000$) puanları arasında düşük düzeyde pozitif doğrusal bir ilişki vardır.

Araştırmaya katılan üniversite okuyan uluslararası öğrencilerinin durumluk ve sürekli kaygı ölçeği süreklilik formu puanları ile geleceğe karşı tutum ölçeği genel ($r_{rho}:,382 -p:,000$) puanları arasında orta düzeyde pozitif doğrusal bir ilişki vardır.

4.3. Araştırmada Kullanılan Ölçekler İle Kişisel Bilgi Formundaki Değişkenler Arasındaki İlişkiye Ait Sonuçlar:

Araştırmada kullanılan ölçeklerin kişisel bilgi formundaki değişkenler ile karşılaştırmalarına (ilişkilerine) ait sonuçlar sırası ile tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 6: Üniversite Okuyan Uluslararası Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özellikleri İle DSKÖDF*, DSKÖSF** ve GKTÖ*** Puanlarına Ait Karşılaştırma Sonuçları

Değişkenler	n	DSKÖDF*				DSKÖSF**				GKTÖ***			
		Ort.	Ss	Med	Sıra Ort.	Ort.	Ss	Med	Sıra Ort.	Ort.	Ss	Med	Sıra Ort.
Yaş Grupları													
18-25 Yaş Arası	100	43,96	6,93	44,00	65,28	46,68	6,30	46,50	65,71	49,10	8,08	50,00	64,36
26-30 Yaş Arası	21	43,52	6,15	44,00	61,90	47,00	7,66	47,00	66,88	48,05	12,45	50,00	66,26
31 Yaş Ve Üstü	7	43,71	2,69	44,00	61,14	42,86	3,34	43,00	40,14	46,86	10,79	53,00	61,29
İstatistiksel Analiz/Fark Analizi		X ² : ,205 p: ,903				X ² :3,22 p: ,200				X ² : ,102 p: ,950			
Cinsiyet													
Kadın	77	43,58	6,77	44,00	63,16	47,26	6,10	47,00	69,27	50,12	7,73	51,00	69,04
Erkek	51	44,31	6,42	44,00	66,53	45,41	6,83	45,00	57,29	46,82	10,43	47,00	57,65

İstatistiksel Analiz	U:1860,0 p: ,614				U: 1596,0 p: ,073				U: 1614,0 p: ,089				
Gelinen Ülke													
<i>Balkan Ülkeleri</i>	20	44,90	5,51	42,50	66,13	47,30	6,03	46,00	67,98	52,20	9,01	53,00	76,48
<i>Asya Ülkeleri</i>	60	43,80	6,97	44,50	64,89	46,30	6,73	47,00	62,58	48,27	8,17	49,50	62,22
<i>Ortadoğu Ülkeleri</i>	25	43,04	6,43	43,00	59,96	47,52	6,27	47,00	70,10	49,16	9,51	50,00	67,62
<i>Afrika Ülkeleri</i>	23	44,09	7,01	44,00	67,00	45,35	6,36	46,00	60,41	46,87	10,27	49,00	56,65
İstatistiksel Analiz/Fark Analizi	X ² : ,525 p: ,913				X ² :1,19 p: ,755				X ² : 3,52 p: ,317				
Eğitim Durumu													
<i>Lisans</i>	92	43,46	6,86	43,50	62,43	46,39	6,27	47,00	64,34	48,85	8,69	50,00	64,26
<i>Yüksek Lisans</i>	28	45,57	6,38	47,00	74,43	47,61	7,29	46,50	69,45	49,04	9,95	50,00	65,88
<i>Doktora</i>	8	42,75	3,01	42,00	53,56	44,25	5,01	43,00	49,00	47,50	10,38	51,50	62,44
İstatistiksel Analiz	X ² : 2,99 p: ,224				X ² :1,90 p: ,386				X ² : ,067 p: ,967				
Devam Edilen Fakülte													
<i>Mühendislik</i>	35	43,06	6,20	43,00	58,19	45,43	5,73	45,00	57,64	45,89	9,19	47,00	52,47
<i>Eğitim</i>	30	42,57	6,38	42,50	56,90	45,73	5,25	46,50	60,63	50,60	8,19	51,00	70,30
<i>Fen Edebiyat</i>	10	43,50	6,06	43,00	60,60	49,50	5,04	51,00	83,25	49,40	9,73	49,00	66,25
<i>İİBF</i>	26	45,50	7,31	46,50	77,02	45,54	6,76	46,00	60,87	50,46	7,60	51,00	73,46
<i>Diğer Fakülteler</i>	27	44,96	6,87	46,00	70,52	48,67	8,04	47,00	74,24	48,78	10,24	50,00	64,37
İstatistiksel Analiz	U: 747,5 p: ,350				U: 797,0 p: ,554				U: 881,0 p: ,994				
Bursluluk Durumu													
<i>YTB Devlet Bursu</i>	40	45,68	6,31	46,00	73,68	47,33	6,58	46,00	66,94	49,63	8,30	50,00	66,51
<i>Özel Kurum STK Bursu</i>	14	42,79	4,00	42,50	55,79	44,00	6,53	45,00	51,18	50,14	4,77	50,50	67,86
<i>Kendi İmkanları İle</i>	74	43,11	7,03	43,50	61,19	46,57	6,31	47,00	65,70	48,11	9,96	50,00	62,78
İstatistiksel Analiz	X ² :3,82 p: ,148				X ² :2,06 p: ,357				X ² : ,393 p: ,822				
Barınma Türü (Kaldığımız Yer)													
<i>a-KYK Devlet Yurdu</i>	16	40,88	6,09	41,00	47,22	44,50	6,18	43,50	51,91	49,25	6,68	50,00	64,19
<i>b-Özel Yurt</i>	39	43,23	5,67	43,00	58,64	46,26	6,31	45,00	63,65	48,90	7,67	50,00	63,01
<i>c-Öğrenci Evi</i>	57	45,23	7,22	47,00	73,53	47,11	6,73	47,00	67,22	47,37	10,74	49,00	59,89
<i>d-Aile Yanı</i>	16	43,63	6,31	45,00	63,91	47,13	6,06	47,00	69,47	53,25	5,85	53,00	84,88
İstatistiksel Analiz	X ² :7,84 p: ,049/a<c				X ² : 2,46 p: ,482				X ² : 5,78 p: ,122				

Not: Gruplar arası fark sonuçlarında "Bonferroni Düzeltmesi" uygulanmıştır-X²: Kruskal Wallis H Testi – U: Mann Whitney U testi, **Ort:** Ortalama, **SS:** Standart Sapma, **Med:** Medyan***DSKÖDF:** Durumluk Ve Sürekli Kaygı Ölçeği Durumluk Formu - ****DSKÖSF:** Durumluk Ve Sürekli Kaygı Ölçeği Süreklilik Formu - *****GKTÖ:** Geleceğe Karşı Tutum Ölçeği Genel

4.4. Barınma Türü (Kaldığımız Yer) Değişkenine Ait Sonuçlar

Tablo 7’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan üniversite okuyan uluslararası öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı ölçeği durumluk formu puanları ile öğrencilerin barınma türü sıra ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (X²: 7,84-p: ,049). Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan analizlerin sonucunda; KYK devlet yurdunda kalan öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı ölçeği durumluk formu puanları, öğrenci evinde kalan öğrencilere (U:970,5-p: ,006) göre daha düşüktür.

Yine tablo 8’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan üniversite okuyan uluslararası öğrencilerinin; yaş grupları, cinsiyet, gelinen ülke, eğitim durumu, devam edilen fakülte ve bursluluk durumu değişkenleri ile durumluk ve sürekli kaygı ölçeği durumluk formu, durumluk ve sürekli kaygı ölçeği süreklilik formu ve geleceğe karşı tutum ölçeği genel puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 7: Üniversite Okuyan Uluslararası Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özellikleri İle DSKÖDF*,

DSKÖSF** ve GKTÖ*** Puanlarına Ait Karşılaştırma Sonuçları

Değişkenler	n	DSKÖDF*				DSKÖSF**				GKTÖ***			
		Ort.	Ss	Med	Sıra Ort.	Ort.	Ss	Med	Sıra Ort.	Ort.	Ss	Med	Sıra Ort.
Türkiye'de Yaşama Süresi													
<i>Bir Yıldan Az</i>	5	40,80	3,11	42,00	41,80	45,80	4,60	45,00	59,40	43,40	6,19	43,00	34,80
<i>Bir Yıl</i>	8	45,75	9,00	47,00	77,31	49,13	7,49	50,50	84,44	49,88	6,47	49,00	65,69
<i>İki Yıl</i>	18	42,61	8,06	45,00	62,19	46,83	6,68	45,50	66,56	48,28	9,80	50,50	63,58
<i>Üç Yıl</i>	26	42,73	5,13	42,00	56,81	47,27	5,48	48,00	68,62	49,96	8,61	52,00	69,94
<i>Dört Yıl Ve Üzeri</i>	71	44,62	6,56	45,00	68,06	45,93	6,74	46,00	60,58	48,77	9,40	50,00	64,70
İstatistiksel Analiz/Fark Analizi		X ² : 4,68 p: ,322				X ² :3,58 p: ,465				X ² : 3,79 p: ,434			
Türkçe Bilme Düzeyi													
<i>İyi</i>	102	43,86	6,32	44,50	64,72	46,31	6,34	46,00	63,31	49,41	8,44	50,00	66,09
<i>Orta</i>	24	44,17	8,10	43,00	65,60	47,33	6,90	47,50	69,21	46,38	10,61	48,50	57,75
<i>Zayıf</i>	2	41,00	1,41	41,00	40,25	47,50	9,19	47,50	68,50	47,00	18,38	47,00	64,50
İstatistiksel Analiz		X ² : ,882 p: ,643				X ² : ,516 p: ,773				X ² : ,984 p: ,611			
Oturma İzin Türü													
<i>Çifte Vatandaş</i>	7	44,00	8,87	49,00	69,71	47,14	6,07	48,00	69,50	47,43	6,35	48,00	54,43
<i>Öğrenci İkamet İzini</i>	101	44,23	6,44	44,00	66,06	46,50	6,16	46,00	64,12	48,72	9,00	50,00	63,93
<i>Çalışma İzni</i>	2	38,00	2,83	38,00	24,25	42,00	12,73	42,00	51,00	52,00	12,73	52,00	75,00
<i>Geçici Kuruma Kartı</i>	18	42,50	6,90	43,50	58,19	46,89	7,81	46,00	66,19	49,44	10,21	51,00	70,47
İstatistiksel Analiz/Fark Analizi		X ² :3,20 p: ,362				X ² : ,442 p: ,932				X ² : 1,17 p: ,760			
Aldığınız Herhangi Bir Psikiyatrik Tanı Var mı?													
<i>Evet</i>	1	37,00	---	37,00	18,00	39,00	---	39,00	15,50	57,00	---	57,00	108,50
<i>Hayır</i>	127	43,93	6,61	44,00	64,87	46,58	6,43	47,00	64,89	48,74	9,02	50,00	64,15
İstatistiksel Analiz		U: 17,0 p: ,281				U: 14,5 p: ,234				U: 19,5 p: ,313			
Devamlı Kullandığınız Bir İlaç Var mı?													
<i>Evet</i>	8	42,75	4,20	43,50	55,44	50,50	6,82	50,50	87,19	51,88	11,17	52,50	75,06
<i>hayır</i>	120	43,95	6,75	44,00	65,10	46,26	6,35	46,00	62,99	48,60	8,87	50,00	63,80
İstatistiksel Analiz		U: 407,5 p: ,475				U: 298,5 p: ,074				U: 395,5 p: ,405			

Not: Gruplar arası fark sonuçlarında "Bonferroni Düzeltmesi" uygulanmıştır-X²: Kruskal Wallis H Testi – U: Mann Whitney U testi, **Ort:** Ortalama, **SS:** Standart Sapma, **Med:** Medyan, ***DSKÖDF:** Durumluk Ve Sürekli Kaygı Ölçeği Durumluk Formu - ****DSKÖSF:** Durumluk Ve Sürekli Kaygı Ölçeği Süreklilik Formu - *****GKTÖ:** Geleceğe Karşı Tutum Ölçeği Genel

Tablo 8'de görüldüğü gibi araştırmaya üniversite okuyan uluslararası öğrencilerin, Türkiye'de yaşama süresi, Türkçe bilme düzeyi, oturma izin türü, aldığınız herhangi bir psikiyatrik tanı var mı? ve devamlı kullandığınız bir ilaç var mı? Durumu değişkenleri ile durumluk ve sürekli kaygı ölçeği durumluk formu, durumluk ve sürekli kaygı ölçeği süreklilik formu ve geleceğe karşı tutum ölçeği genel puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada, Bursa'da üniversite öğrenimi gören uluslararası öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri ile geleceğe yönelik tutumları arasındaki ilişkiler incelenmiş, elde edilen bulgular literatür ışığında değerlendirilmiştir. Araştırmanın temel bulguları, kaygı düzeyleri ile geleceğe yönelik tutumların yanı sıra, bu değişkenlerin sosyo-demografik faktörlerle etkileşimini ortaya koyarak, öğrencilerin akademik ve sosyal yaşamlarına dair çeşitli çıkarımlarda bulunulmasını mümkün kılmıştır.

Araştırmanın en dikkat çekici bulgularından biri, durumluk kaygı düzeyleri ile sürekli kaygı düzeyleri arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki bulunmasıdır. Bu bulgu, kaygının dinamik yapısını ve bireyin sürekli bir kaygı eğilimine sahip olması durumunda, spesifik durumlarda da yüksek kaygı yaşama eğilimini desteklemektedir. Literatürdeki benzer çalışmalar, bu bulguyu doğrular niteliktedir. Örneğin, Karakis ve Çelenk (2016), dil öğrenimi kaygısının bireylerin sınıf içi performansı ve motivasyonu üzerindeki etkisini incelemiş ve kaygının öğrenme sürecine zarar verdiğini ortaya koymuştur. Araştırmamız, bu bulguları genişleterek, genel kaygı eğilimlerinin bireyin geleceğe yönelik tutumlarını da etkilediğini göstermiştir.

Geleceğe yönelik tutumlar ile kaygı düzeyleri arasında zayıf ancak anlamlı bir pozitif ilişki tespit edilmiştir. Bu bulgu, kaygının bireyin gelecekle ilgili belirsizlikleri algılamasına ve bu belirsizliklerle başa çıkma stratejilerine olan etkisini göstermektedir. Tejada-Gallardo ve diğerlerinin (2021) çalışmaları, bireylerin geleceğe yönelik olumlu tutumlarının mental sağlık üzerindeki olumlu etkilerini vurgulamaktadır. Ancak, kaygının motivasyonel bir unsur olarak etkili olabileceği, fakat aşırı kaygının bireylerin akademik ve sosyal başarısını olumsuz etkileyebileceği gerçeği göz önünde bulundurulmalıdır.

Araştırmanın bir diğer önemli bulgusu, öğrencilerin barınma türü ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkidir. KYK devlet yurtlarında kalan öğrencilerin kaygı düzeylerinin, öğrenci evlerinde kalanlara göre anlamlı düzeyde daha düşük olması, barınma koşullarının bireylerin psikolojik refahı üzerindeki etkisini açıkça ortaya koymaktadır. Popescu ve arkadaşlarının (2014) araştırmasında, çevresel koşulların öğrencilerin stres seviyeleri üzerindeki belirleyici rolü vurgulanmıştır. Devlet yurtlarında sunulan düzenli ve güvenli ortam, sosyal destek mekanizmalarının etkin bir şekilde işleyebilmesi için gerekli koşulları sağlayarak, öğrencilerin kaygı seviyelerini düşürebilmektedir. Buna karşın, öğrenci evlerinde bireysel sorumlulukların artması ve sosyal destek mekanizmalarının sınırlı olması, öğrencilerin kaygı seviyelerinin yükselmesine yol açmaktadır.

Araştırmada dikkat çeken bir diğer bulgu ise, cinsiyetin kaygı düzeyleri üzerinde anlamlı bir fark yaratmamasıdır. Bu sonuç, literatürde yer alan bazı çalışmalarla çelişmektedir. Örneğin, Plaisant ve diğerleri (2014), kadın öğrencilerin erkeklere kıyasla daha yüksek kaygı düzeylerine sahip olduğunu belirtmiştir. Ancak, araştırmamızda farklı kültürel arka planlardan gelen uluslararası öğrencilerin ortak akademik ve sosyal baskılarla karşılaşmalarının, toplumsal cinsiyet rollerinin etkisini azaltmış olabileceği düşünülmektedir. Kültürel farklılıkların kaygıyı yorumlama biçimleri üzerindeki etkisi, gelecekteki çalışmalarda daha ayrıntılı bir şekilde ele alınmalıdır.

Türkçe bilme düzeyi ile kaygı arasındaki ilişkinin anlamlı bir fark yaratmaması, öğrencilerin dil becerilerinin kaygı üzerindeki doğrudan etkisinin sınırlı olabileceğini göstermektedir. Bu durum, kaygının daha çok sosyal destek mekanizmaları ve barınma koşulları gibi çevresel faktörlerle ilişkili olduğunu düşündürmektedir. Bayrak ve Düzova'nın (2023) bilgi düzeyi ve tutumlar arasındaki ilişkiye dair bulguları, araştırmamızdaki bu sonucu destekler niteliktedir.

Psikiyatrik tanı ve sürekli ilaç kullanımı gibi değişkenlerin kaygı düzeyleri üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunmaması, kaygının bireyin çevresel koşulları ve sosyal destek sistemleriyle daha yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Popescu ve arkadaşlarının (2014) araştırmaları da psikiyatrik geçmişten çok, çevresel koşulların bireyin stres seviyelerini belirlemede daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Tüm bu anlatılanlar doğrultusunda, araştırma bulguları, uluslararası öğrencilerin kaygı düzeyleri ve geleceğe yönelik tutumlarının birbirleriyle ve sosyo-demografik değişkenlerle olan ilişkilerine dair önemli veriler sunmaktadır. Bu bulgular, akademik destek mekanizmalarının ve barınma koşullarının iyileştirilmesinin öğrencilerin kaygı seviyelerinin yönetiminde kritik bir rol oynayabileceğini göstermektedir. Özellikle, devlet yurtlarının düzenli ve destekleyici ortamları, bireylerin kaygı düzeylerini düşürmede etkili bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Geleceğe yönelik pozitif tutumların kaygıyı yönetmede oynadığı rol, sosyal destek sistemlerinin önemini bir kez daha vurgulamaktadır.

Gelecekte yapılacak çalışmalarda, öğrencilerin yaşadıkları akademik ve sosyal baskılar, kültürel farklılıkların kaygı üzerindeki etkileri ve barınma koşullarının detaylı analizi gibi unsurlar daha kapsamlı bir şekilde ele alınmalıdır. Bu tür araştırmalar, uluslararası öğrencilerin üniversite deneyimlerini daha iyi anlamamıza ve onların akademik başarılarını destekleyecek politikalar geliştirmemize katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Aziz, A., Hassan, H., ve Husin, N. S. (2022). Acculturative Stress in International Students. *Educational Administration: Theory and Practice*, 2, 016-028.
- Altay, B. ve Malekisanimaleki, R. (2017). Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Destek Ve Yalnızlık Düzeyleri İle Kaygı Durumlarının Belirlenmesi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 71-96.
- Bozkurt, N. (2004). Bir grup üniversite öğrencisinin depresyon ve kaygı düzeyleri ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiler. *Eğitim ve Bilim*, 29(133), 52-59.
- Bayrak, M., & Duzova, U. S. (2023). Does death anxiety affect the attitude towards organ donation? *Microchemical Journal*, 191, 263-267. [https://doi.org/\[DOI\]](https://doi.org/[DOI])
- Ehtiyar, V. R., Ersoy, A., Akgün, A. ve Karapınar, E. (2017). Üniversite Öğrencilerinin Geleceğe Yönelik Tutum ve Olumlu Gelecek Beklentilerinin Psikolojik İyilik Halleri Üzerindeki Etkisi. *Mediterranean Journal of Humanities*, 251-262.
- Çakmak, Ö. ve Hevedanlı, M. (2005). Eğitim ve fen edebiyat fakülteleri biyoloji bölümü öğrencilerinin kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 115-127.

- Kaya, Z., Çenesiz, G. Z. ve Aynas, S. (2019). Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Destek Algıları İle Psikolojik İyi Oluş Ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği. *Electronic Journal of Social Sciences*, 70, 518-537.
- Karakis, O., & Celenk, S. (2016). The relationship between anxiety, motivation, self-efficacy beliefs towards English class and class success. In *2nd International Conference on Lifelong Education and Leadership for All (ICLEL)* (pp. 822-832).
- May, R. (2024). *Kaygının anlamı*. İstanbul: Okuyanus Yayınevi.
- Osmanlı, Ü. (2018). Uluslararası Öğrencilerin Sosyal Adaptasyonuna Yönelik Bir Araştırma: Laü Örneği, *EUL Journal of Social Sciences*, (IX-I): 49-74.
- Popescu, C. A., Bob, M. H., & Buzoianu, A. D. (2014). Mental distress in first-year medical students in response to the dissection of a human corpse: An evaluation of the need for psychological support. In *7th International Conference on Modern Research in Psychology* (pp. 155-162).
- Plaisant, O., Stephens, S., & Moxham, B. (2014). Medical students' attitudes towards science and gross anatomy, and the relationship to personality. *Journal of Anatomy*, 224(3), 261-269. [https://doi.org/\[DOI\]](https://doi.org/[DOI])
- Şahin, C. (2001), Yurtdışı Göçün Bireyin Psikolojik Sağlığı Üzerindeki Etkisine İlişkin Kuramsal Bir İnceleme, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2): 57-67.
- Tejada-Gallardo, C., Blasco-Belled, A., & Alsinet, C. (2021). Feeling positive towards time: How time attitude profiles are related to mental health in adolescents. *Journal of Adolescence*, 89, 84-94. [https://doi.org/\[DOI\]](https://doi.org/[DOI])
- Yıldırım, E. ve Köksal, H. (2017). Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin gözüyle Türkiye. <http://kefad.ahievran.edu.tr>